

הוסיף על אחת מכל סממניה

הן יראת ה' היא חכמה.

נשאלתי לדעתי הענייה בדבר השיטה הנקראת 'רבדים', ואשתדל בס"ד לענות. הנה כידוע אומרים אנו ביפיטום הקטורת' שאם חיסר אחת מכל סמניה חייב מיתה. מה נדון על קטורת שלא חסר אף אחד מהסמנים, כל השס"ח מנים נמצאים, אלא שהוסיף על אחד מהם, כגון: ששם במקום ארבעים מנה של צורי - שמונים מנה? גם זה דינו כראשון. ריח הקטורת צריך להיות מאחד עשר סמנים לפי היחסיות שמסרו לנו חז"ל, ואם הוסיף על אחד מהם - פירושו של דבר שחיסר מעשרה מהם.

כיוצא בדבר - התורה בכללותה. אדם המחמיר באחת מן המצוות - תבוא עליו ברכה. אבל עליו להיזהר שלא מתוך כך תיעשינה שאר המצוות קלות יחסית בעיניו. הדברים עלולים ח"ו להגיע למצב הנורא המתואר במסכת יומא (כג, ב) שמחמירים בטהרת כלים יותר מבשפיכות דמים. לא די לדעת מה מותר ומה אסור. צריך גם לדעת את יחסותם של הדברים.

בלימוד הגמרא, על המלמד להחדיר לתלמיד את יראת השמים, להרגיש שהוא לומד תורה מן השמים, קודש קודשים, "עץ חיים היא למחזיקים בה", ושמי שאפשר לו ללמוד ואינו לומד - הוא ח"ו בכלל וכו'... ושהיא - הגמרא, היא מקור פסיקת ההלכה.

אין רע בכך, לעני"ד, אם מזכירים שיש בה רבדים (ולא אתייחס כאן לשאלה מה בדיוק הם הרבדים), ואם אומרים שהרמב"ם פוסק יותר על פי המשניות ומימרות האמוראים בעוד שבעלי התוספות מעדיפים את היוצא מתוך השקליא וטריא שבסוגיא. אבל אין לעשות מזה את עיקר הלימוד. עיקר הלימוד הוא: מה נאמר בגמרא? איך זה מתפרש לפי רש"י ומפרשים אחרים? מהי ה'הוה' אמינא' ומהי המסקנה? מה פסקו חכמי ישראל הראשונים והאחרונים מתוך הסוגיא או מתוך הנגדתי לסוגיא אחרת? מה יכול אני הקטן להביא כראיה לכאורה לפוסק זה או כקושיא לכאורה על פוסק אחר? ואיך עלי לנהוג הלכה למעשה? כל זה - לא בשטחיות, אלא תוך כדי ליבון הסברות השונות עד מקום שידנו - יד כהה - מגעת. אם תוך כדי כך מתיישבת לו קושיא לפי שיטת הירבדים' - מה טוב, ואם לאו - קיים בכל זאת מצוות לימוד התורה, ידיעתה ויגיעתה.

העיקר - לזכור כי על מוצא פי ה' יחיה האדם, כפי שמסר משה לארבעים הדורות שמנה הרמב"ם בהקדמתו. ומן המים האלו אלו שתו הרי"ף ורש"י, הרמב"ם ור"ת, המחבר והרמ"א, ועד גדולי זמננו שליט"א. לאורם נלך עד שנוכה ותשב סנהדרין בלשכת הגזית במהרה בימינו, אמן.

* * *

במאמר על בגדי הכהן הגדול ביוה"כ ('צהרי' טז), מן הראוי להזכיר את הפסוק ביחזקאל (מד, יז):
והיה בבואם אל שערי החצר הפנימית, בגדי פשתים ילבשו, ולא יעלה עליהם צמר בשרתם בשערי החצר הפנימית וביתה.

